

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

ÎNCHEIERE

cu privire la inadmisibilitatea recursurilor depuse de Ion Bordea și de avocatul acestuia, Valeriu Harmaniuc,

în cauza de contencios administrativ intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Ion Bordea împotriva Consiliului raional Ialoveni, Președintelui raionului Ialoveni, terți Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice și Roman Solonenco, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil,

împotriva deciziei din 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău,

*(Dosarul nr. 3ra-608/24
NR. PIGD 2-21108643-01-3ra-11072024)*

Recursul este vădit neîntemeiat. Art. 246 alin. (2) lit. h) Cod administrativ. Dezacordul recurentului cu decizia instanței de apel nu constituie un temei de casare a ei.

Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani, jud. N. Berbec,
Curtea de Apel Chișinău, jud. V. Negru, E. Palanciuc, I. Dutca,

29 ianuarie 2025

Textul corespunde originalului

Examinând în lipsa părților admisibilitatea recursurilor depuse de Ion Bordea și de avocatul acestuia, Valeriu Harmaniuc,

Curtea Supremă de Justiție, în completul compus din:

Stela Procopciuc, *Președinte*,

Diana Stănilă,

Ion Malanciuc, *judcători*,

constată următoarele:

ÎN FAPT

1. La 21 iulie 2021, Ion Bordea a depus cerere de chemare în judecată împotriva Consiliului raional Ialoveni, Președintelui raionului Ialoveni cu privire la anularea dispoziției nr. 138-p din 10.06.2021 privind încetarea raporturilor de serviciu.

2. În motivarea acțiunii, a indicat că la 10 iunie 2021, i s-a adus la cunoștință dispoziția nr. 138-p din 10.06.2021 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu”. Însă, cu această dispoziție nu a fost de acord și s-a adresat cu o cerere prealabilă privind anularea acesteia și emiterea altei dispoziții în vederea elaborării unui contract cu termen determinat de prelungire a raporturilor de serviciu, care a fost respinsă.

3. Reclamantul a precizat că, în acest caz este tratat printr-o metodă anticonstituțională și ilegală, fapt ce contravine art. 4 lit. (a) a Legii nr.121 din 25.05.2012 cu privire la asigurarea legalității, promovarea sau practicarea discriminării de către autoritățile publice este o formă gravă a discriminării.

4. A reținut că, la emiterea actului administrativ nu a fost luat în considerație art. 42 alin. (5) a Legii nr. 158 din 04.07.2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care prevede că la împlinirea vârstei de 63 de ani, funcționarul public poate fi numit, la decizia persoanei/organului care are competență legală de numire în funcție, pe perioade determinate, dar care cumulativ nu vor depăși 5 ani, în aceeași funcție publică, în funcție echivalentă sau în funcție de nivel inferior, primind pensia și salariul conform legislației. Numirea în funcție se face doar cu acordul funcționarului public, dacă acesta îndeplinește condițiile prevăzute la art. 27, cu excepția alin. (1) lit. d). Nu i s-a cerut acordul, dar a depus cerere pentru acord și a primit refuz.

5. A mai indicat că, pe parcursul unui an și 4 luni în procesul de lucru era ignorat, marginalizat, intimidat, amenințat, chiar și cu lichidarea fizică ceia ce poate dovedi. Or, inacțiunile președintelui reprezintă discriminare directă.

6. Reclamantul a explicat că, motivul de bază a refuzului de prelungire a raporturilor de serviciu menționat în dispoziția nr. 138-p din 10.06.2021 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu” este faptul că s-a adresat în instanța de judecată cu examinarea legalității a două dispoziții anterioare, aceasta însăși se

confirmă prin referința depusă la 03 decembrie 2020 în cauza contenciosului administrativ nr. 3-63/20.

7. Totodată, a invocat reclamantul că președintele raionului a emis dispoziția de încetare a raporturilor de serviciu cu doar două zile înainte ca acesta să împlinească vârsta de 63 de ani. În acest context, reclamantul a invocat prevederile art. 23 alin. (5) din Legea nr. 158 din 04.07.2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public, conform cărora funcționarul public nu poate fi sancționat sau prejudiciat pentru sesizarea, cu bună-credință, a dispozițiilor ilegale ale conducătorului.

8. În aceeași ordine de idei, a punctat că după încetarea raporturilor de serviciu, a transmis Centrului Serviciului Civil darea de seamă, nota informativă și lista recruților încorporați în serviciul civil în primăvara anului 2021. Ulterior, acesta a informat șeful CSC despre încetarea raporturilor de serviciu odată cu pensionarea la vârsta de 63 de ani și a solicitat emiterea unei recomandări pentru prelungirea raporturilor de serviciu în calitate de reprezentant al serviciului civil în raionul Ialoveni, conform art. 9 din Legea nr. 156/2007.

POZIȚIA PRIMEI INSTANȚE

9. Prin hotărârea din 24 octombrie 2023 a Judecătorei Hîncești, sediul Ialoveni, s-a respins acțiunea înaintată de Ion Bordea împotriva Consiliului raional Ialoveni, Președintelui raionului Ialoveni, terți Federația Sindicatelor Angajaților din Serviciile Publice și Roman Solonenco, cu privire la anularea actului administrativ individual defavorabil.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE APEL

10. La 26 octombrie 2023, avocatul Valeriu Harmanic în interesele lui Ion Bordea a declarat apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 3 mai 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

11. La 30 octombrie 2023, Ion Bordea a declarat apel nemotivat, ulterior motivat, împotriva hotărârii instanței de fond, solicitând admiterea cererii de apel, casarea hotărârii Judecătorei Chișinău, sediul Rîșcani din 3 mai 2023, cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

POZIȚIA INSTANȚEI DE APEL

12. Prin decizia din 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins apelul declarat de Ion Bordea și s-a menținut hotărârea din 24 octombrie 2023 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni.

13. În motivarea soluției, instanța de apel raportând prevederile legale la circumstanțele cauzei, a stabilit că prima instanță, întemeiat a ajuns la concluzia privind respingerea acțiunii, ca neîntemeiate, nefiind stabilite careva motive privind anularea dispoziției Președintelui r. Ialoveni nr. 138-p din 10.06.2021 „Cu privire la încetarea raporturilor de serviciu”, ce ar cădea sub incidența art. 224 alin. (1) lit. a) Cod administrativ.

14. Instanța de apel a evidențiat că, atât în ședința de judecată în prima instanță, cât și în instanța de apel s-a stabilit că autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar în corespundere cu cadrul normativ în vigoare, optând pentru soluția corespunzătoare scopului legii și aplicând o dispoziție legală. Or, deși apelantul a depus cererea de prelungire a raporturilor de muncă până la emiterea dispoziției contestate, însă angajatorul neavând obligația, prin prisma legii, de a prelungi aceste raporturi, a optat pentru soluția expusă în actul administrativ individual contestat.

15. Instanța de apel a respins ca neîntemeiat argumentul apelantului privind ilegalitatea actului contesta. Or, Ion Bordea a contestat legalitatea actului administrativ, însă, nu a indicat niciun temei relevant și pertinent prin prisma Codului administrativ și Legii cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, care să ducă la anularea ordinului contestat, iar doar simplul dezacord al acestuia, nu poate servi temei de anulare a actului administrativ.

16. Respectiv, afirmația reclamantului/apelant precum că, autoritatea publică a aplicat un tratament diferențiat/discriminatoriu față de el în raport cu alți salariați, nu poate fi reținută și urmează a fi respinsă. Or, art.16 alin.(2) din Constituție, indică că, toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială, respectiv criteriul vârstei invocat de reclamant, nu se regăsește în norma constituțională.

17. În acest context, instanța de apel se aliniază concluziei primei instanțe cu privire la faptul că, autoritatea publică pârâtă, la emiterea actului administrativ contestat nu a admis careva abateri de la legislația în vigoare, iar argumentele apelantului nu pot fi reținute, deoarece acesta interpretează eronat normele de drept și situația de fapt.

18. Analizând circumstanțele de fapt ale speței în raport cu normele legal citate mai sus, completul judiciar concluzionează asupra temeiniciei soluției fondului de

respingere a acțiunii înaintate de către Ion Bordea, așa cum, argumentele expuse în acțiunea depusă au un caracter declarativ, fiind combătute prin înscrisurile cauzei și normele legale aplicabile speței.

19. Cu privire la pretenția apelantului Ion Bordea, privind compensarea cheltuielilor pentru acordarea asistenței juridice în instanța de apel în sumă de 1 000 lei, confirmate prin bonul de plată seria PL nr. 135091 din 16.04.2024, instanța de apel a explicat că, acestea nu pot fi admise, întrucât atât acțiunea înaintată în judecată de către ultimul, cât și cererea de apel, au fost respinse de către instanțele de judecată.

EXERCITAREA CĂII DE ATAC ÎN ORDINE DE RECURS

20. La 24 aprilie 2024, Ion Bordea a declarat recurs nemotivat, ulterior motivat, împotriva deciziei din 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral.

21. La 16 iulie 2024, avocatul Valeriu Harmanuc în interesele lui Ion Bordea a declarat recurs motivat, împotriva deciziei din 18 aprilie 2024 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea integrală a hotărârilor instanțelor ierarhic inferioare și emiterea unei hotărâri noi prin care cererea de chemare în judecată să fie admisă integral, cu încasarea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată.

ARGUMENTELE RECURSULUI

22. În motivarea recursului, Ion Bordea a invocat argumente similare celor formulate în cererea de apel. Suplimentar, a relevat că instanța de apel nu s-a pronunțat asupra pledoariilor prezentate oral de către avocatul Valeriu Harmanuc în cadrul ședinței de apel din data de 18 aprilie 2024. Această omisiune indică faptul că instanța de apel a neglijat în totalitate atât apelul formulat de avocat, cât și susținerile verbale prezentate în ședință.

23. A mai notat că, în procesul de judecare a cauzei, prima instanță a ignorat și pledoariile avocatului Alexandru Panaghiu, în care s-a făcut referire la un șir de norme legale, care sunt oportune pentru apărarea drepturilor și intereselor personale legale, care mi-au fost încălcate de către autoritatea publică.

24. În motivarea recursului, avocatul Valeriu Harmanuc în interesele lui Ion Bordea a reținut argumente similare celor indicate în cererea de apel. În plus, a invocat că în dispozitivul deciziei contestate, instanța de apel nu sa expus asupra apelului avocatului Valeriu Harmanuc. Dispozitivul unei hotărâri judecătorești se expune în formă imperativă și este cea mai importantă parte ai acesteia, fiind-că el

cuprinde concluzia instanței cu privire la problema dispusă spre soluționare în sensul admiterii sau respingerii, de exemplu în cazul de față a unei cereri de apel.

25. A notat că, dezacordul cu deciziile instanțelor ierarhic inferioare îl motivează prin faptul că nici una din instanțe în hotărârile sale nu au dat răspunsuri la întrebările și pretențiile ridicate de recurent în procesele judiciare, care în viziunea apărării au o importanță esențială pentru examinarea justă și corectă a cauzei.

26. În aceeași ordine de idei, a semnalat că recurentul nu a fost invitat și i-a fost încălcat dreptul de a participa la procedura administrativă și dreptul la apărare, reiterând prevederile art. 94 din Codul Administrativ. De asemenea, a evidențiat că actul administrativ contestat nu este motivat, iar motivarea este obligatorie pentru organul emitent, în temeiul prevederilor art. 31 din Codul Administrativ.

27. A concluzionat că, sunt greșite pozițiile instanței de fond și a instanței de apel când ignoră să răspundă, să argumenteze și să se expună asupra pretenției referitor la nemotivarea actului administrativ, or, regula valabilității actului administrativ, stabilește contrariul.

28. A mai reținut că, instanțele ierarhic inferioare ignorând în totalitate Legea cu privire la asigurarea egalității nr. 121 din 25.05. 2012, nu au dat răspuns și nu și-au motivat soluțiile în partea ce ține de tratarea diferită și punerea în inegalitate a recurentului în comparație cu alți 7 pensionari angajați.

29. A subliniat că, în actele judecătorești contestate nu a fost dat nici un răspuns de ce președintele raionului Ialoveni a refuzat să invite sau cel puțin să înștiințeze sindicatele de ramură și să obțină o notificare cu privire la concedierea recurentului Bordea Ion.

30. A explicat instanței de recurs că, la momentul depunerii cererii de prelungire a raporturilor de serviciu, recurentul era angajat și a solicitat prelungirea raporturilor de muncă în lumina art. 42 alin. (5) din Legea cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public nr. 158 din 04.07.2008, de rând cu alți 7 funcționari publici care la fel au depășit vârsta de 63 de ani dar activau în continuare. În acest context, a reținut că recurentul Ion Bordea în timpul când era încă în funcție publică de execuție și înainte de a atinge vârsta de 63 de ani și adoptarea actului administrativ contestat, depunând cerere de continuare a raporturilor de serviciu, nu cade sub incidența art. 27 alin. (1) lit. d) din Legea menționată, sau a altor norme legale, pentru a se angaja din nou, așa cum greșit în apărării au înțeles instanțele ierarhic inferioare.

31. În final, apărarea a conchis că prima instanță, precum și instanța de apel au examinat cererea de chemare în judecată și cererile de apel superficial și nu a dat o apreciere convenită circumstanțelor cauzei, probelor și argumentelor recurentului

Ion Bordea, nu au fost înlăturate lacunele primei instanțe menționate în cererile de apel.

LEGISLAȚIA RELEVANTĂ

32. Art. 244 alin. (1) Cod administrativ prevede următoarele:

„(1) Hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.”

33. Art. 245 Cod administrativ relevă că:

„Recursul se depune la Curtea Supremă de Justiție în termen de două luni de la pronunțarea hotărârii sau a deciziei motivate, dacă legea nu stabilește un alt termen.”

34. Art. 245¹ alin. (1) Cod administrativ prevede că:

„(1) Recursul este admis dacă: a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție; b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție; c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces; d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor; e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv; f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

35. Art. 246 alin. (1) și (2) Cod administrativ stabilește că:

„(1) Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

(2) Recursul se declară inadmisibil în special când: h) recursul este vădit neîntemeiat.”

MOTIVAREA INSTANȚEI

36. Referitor la termenul de depunere a recursurilor, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că decizia motivată a instanței de apel a fost notificată recurentului și avocatului acestuia la 20 iunie 2024, prin intermediul poștei electronice, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică anexat la dosar (f.d.120).

37. Cererile de recurs motivate au fost depuse la 7 iulie 2024 și 16 iulie 2024. Astfel, că recursurile sunt depuse cu respectarea prevederilor art. 245 din Codul administrativ.

38. Din analiza prevederilor legale reținute supra, rezultă că admisibilitatea sau inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească, în condițiile Codului administrativ, exercitarea efectivă a unui control de legalitate veritabil, bazat pe temeuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

39. În această ordine de idei, completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul nedevolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare *ex officio* a erorilor de drept.

40. Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

41. Instanța de recurs atestă că motivele de casare, invocate în recursurile declarate de Ion Bordea și de avocatul acestuia, Valeriu Harmanuc, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

42. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursurile depuse, conțin obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererile de apel, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător. În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurentului la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

43. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ.

44. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

45. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici. Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretensei interpretări și/sau aplicări eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unui asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

46. Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că admisibilitatea recursului trebuie analizată în contextul rolului și funcției legale atribuite instanței judecătorești supreme, care constau, în principal, în asigurarea aplicării și interpretării unitare a legii în soluționarea cauzelor de contencios administrativ. În acest sens, orice cerere de recurs trebuie să fie motivată în concordanță cu aceste principii fundamentale, pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes.

47. În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise (a se vedea hotărârile CtEDO Golder c. Regatul Unit, 1975, §38; Stanev c. Bulgariei [MC], 2012, §230). Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (a se vedea hotărârea CtEDO Luordo c. Italiei, 2003, §85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (a se vedea hotărârea CtEDO Levages Prestations Services c. Franței, 1996, §45).

48. Curtea de la Strasbourg a mai reiterat că modul de aplicare a art. 6 din CEDO procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de specificul acestor proceduri, urmând a se ține cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem (a se vedea hotărârea CtEDO Botten c. Norvegiei, 1996, §39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea hotărârea CtEDO Helmers c. Suediei, 1991, §31, 36).

49. Din aceste motive, în conformitate cu art. 230 și art. 246 alin.(2) lit. h) din Codul administrativ,

COMPLETUL, CU UNANIMITATE DE VOTURI,

Declară inadmisibile recursurile depuse de Ion Bordea și de avocatul acestuia, Valeriu Harmaniu.

Încheierea este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Diana Stănilă

Ion Malanciuc